

III. Diferenciálny počet funkcií viacerých premenných

1. Limita a spojitosť

1.1. Definícia reálnej funkcie

Definícia 1.1.1. *Nech $M \subset R^n, M \neq \emptyset$. Reálnu funkciu definovanú na množine M nazývame reálnou funkciou n premenných. Budeme ju označovať $f : M \rightarrow R^1$, alebo $f(x)$, alebo $f(x_1, x_2, \dots, x_n)$.*

Množinu M budeme nazývať definičným oborom funkcie f . Pod symbolom $f(x)$ budeme tiež rozumieť hodnotu funkcie f v bode x . Ak funkcia je určená vzorcom a nie je udaný jej obor definície, rozumieme jej oborom definície množinu všetkých tých bodov x , pre ktoré je hodnota $f(x)$ reálne číslo.

Poznámka 1.1.1. Pojmy ako sú ohraničenosť funkcie, maximum, minimum, supremum, infimum funkcií, parciálna funkcia, sú tie isté ako v prípade funkcie jednej premennej. Tak isto i operácie s funkciami viac premenných sa definujú tak, ako to bolo v prípade funkcií jednej premennej.

Poznámka 1.1.2. Funkciu dvoch premenných budeme často označovať $z = f(x, y)$ a funkciu troch premenných budeme označovať $u = f(x, y, z)$.

1.2. Graf reálnej funkcie n premenných

Definícia 1.2.1. *Grafom funkcie $f(x)$, definovanej na množine $M \subset R^n, M \neq \emptyset$, rozumieme množinu G všetkých takých bodov $(x_1, x_2, \dots, x_n, x_{n+1}) \in R^{n+1}$, pre ktoré platí: $(x_1, x_2, \dots, x_n) \in M, x_{n+1} = f(x_1, x_2, \dots, x_n)$. Pri zostrojovaní grafu funkcie dvoch premenných je výhodné zostrojiť priesečnice grafu funkcie rovinami rovnobežnými so súradnicovými rovinami, alebo rovinami prechádzajúcimi niektorou zo súradnicových osí. Nazývame ich rezy. Rezy rovnobežné s rovinou R_{xy} nazývame vrstevnicami.*

1.3. Definícia vektorovej funkcie n premenných

Definícia 1.3.1. Nech $M \subset \mathbb{R}^n, M \neq \emptyset$. Vektorovou funkciou n premenných budeme rozumieť takú funkciu, ktorá každému bodu $x = (x_1, x_2, \dots, x_n) \in M$ priradí nejaký vektor $y = (y_1, y_2, \dots, y_m) \in \mathbb{R}^m$. Vektorovú funkciu n premenných budeme označovať

$f : M \rightarrow \mathbb{R}^m$, alebo $y = f(x)$, alebo

$$\begin{aligned} y_1 &= f_1(x_1, x_2, \dots, x_n) \\ y_2 &= f_2(x_1, x_2, \dots, x_n) \\ &\dots\dots\dots \\ y_m &= f_m(x_1, x_2, \dots, x_n). \end{aligned}$$

1. Daná je funkcia $z = f(x, y)$. Vypočítajte $f(1, \frac{1}{2}), f(-1, 2)$, ak:

a) $f(x, y) = \sqrt{x^2y + y + 1}$

b) $f(x, y) = \arcsin(x + y)$.

2. Nájdite definičné obory daných funkcií $z = f(x, y)$ resp. $u = f(x, y, z)$ a znázornite ich v \mathbb{R}^2 resp. \mathbb{R}^3 , ak:

a) $f(x, y) = \frac{1}{r^2 - x^2 - y^2}, r > 0$

b) $f(x, y) = \sqrt{1 - \frac{x^2}{a^2} - \frac{y^2}{b^2}}, a > b > 0$

c) $f(x, y) = \ln(y^2 - 4x + 8)$

d) $f(x, y) = \sqrt{x \cdot \sin y}$

e) $f(x, y) = \sqrt{(1 - x^2)(1 - y^2)}$

f) $f(x, y) = \ln x - \ln \sin y$

g) $f(x, y) = \arcsin \frac{y-1}{x}$

h) $f(x, y) = \ln xy + \pi y^2 \sqrt{x^2 - y^2}$

i) $f(x, y) = \ln(9 - x^2 - y^2) + \frac{1}{\sqrt{x^2 + y^2 - 1}} + \arcsin \frac{y}{x}$

j) $f(x, y, z) = \frac{x}{|y| + |z|}$

k) $f(x, y, z) = \ln xyz$

l) $f(x, y, z) = \sqrt{4 - x^2 - y^2 - z^2}$.

3. Aké druhy kriviek sú rezy grafov daných funkcií $z = f(x, y)$ rovinami rovnobežnými so súradnicovými rovinami R_{xz}, R_{yz} ?

a) $f(x, y) = x^2 - y^2$

b) $f(x, y) = xy^2$.

4. Nájdite vrstevnice na grafoch funkcií $z = f(x, y)$:

a) $f(x, y) = \sqrt{1 - x^2 - y^2}$

b) $f(x, y) = 3x^2 + 2y^2$

c) $f(x, y) = xy$.

5. Načrtnite grafy funkcií:

a) $z = x - y$

b) $z = -x - y + 1$

c) $z = 4x^2 + 9y^2$

d) $z = x^2 - y^2$

e) $z = 4 - x^2 - y^2$

f) $z = \sqrt{1 - x^2 - y^2}$

g) $z = \sqrt{x^2 + y^2}$

h) $z = 1 - y^2$.

1.4. Limita funkcie n premenných

Definícia 1.4.1. Funkcia f má v hromadnom bode a svojho definičného oboru M limitu číslo b , ak $\forall \varepsilon > 0 \exists \delta > 0$ tak, že $\forall x \in M$, pre ktoré $0 < \varrho(x, a) < \delta$ je $|f(x) - b| < \varepsilon$. Limitu funkcie f v bode a budeme označovať takto:

$$\lim_{x \rightarrow a} f(x), \text{ alebo } \lim_{\substack{x_1 \rightarrow a_1 \\ x_2 \rightarrow a_2 \\ \vdots \\ x_n \rightarrow a_n}} f(x_1, x_2, \dots, x_n),$$

kde a_1, a_2, \dots, a_n sú súradnice bodu a .

Definícia limity vektorovej funkcie f v bode a

Definícia 1.4.2. Funkcia f má v hromadnom bode a svojho definičného oboru M limitu $B = (b_1, b_2, \dots, b_m)$, ak $\forall \varepsilon > 0 \exists \delta > 0$ tak, že $\forall x \in M$, pre ktoré $0 < \varrho(x, a) < \delta$ je $f(x) \in O_\varepsilon(B)$.

Limitu vektorovej funkcie f v bode a budeme označovať takto:

$$\lim_{x \rightarrow a} f(x), \quad \text{alebo} \quad \lim_{\substack{x_1 \rightarrow a_1 \\ x_2 \rightarrow a_2 \\ \vdots \\ x_n \rightarrow a_n}} f_1(x_1, x_2, \dots, x_n)$$

.....

$$\lim_{\substack{x_1 \rightarrow a_1 \\ x_2 \rightarrow a_2 \\ \vdots \\ x_n \rightarrow a_n}} f_m(x_1, x_2, \dots, x_n).$$

Veta 1.4.1. Nech a je hromadný bod oboru definície M funkcie f . Funkcia f má v bode a limitu číslo b práve vtedy, ak pre každú postupnosť bodov $\{x^{(k)}\}_{k=1}^\infty$ z množiny M $x^{(k)} \neq a, k = 1, 2, \dots$, ktorá konverguje k bodu a je $\lim_{k \rightarrow \infty} f(x^{(k)}) = b$.

Poznámka 1.4.1. Pre funkciu n premenných platia analogické vety ako pre limitu funkcie jednej premennej.

Definícia 1.4.3. Funkcia f sa nazýva nekonečne malá v bode a , ak $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = 0$.

Definícia 1.4.4. Ak f a g sú funkcie nekonečne malé v bode a a $\lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x)}{g(x)} = 0$, potom hovoríme, že f je v bode a nekonečne malá vyššieho rádu ako g a píšeme $f = o(g)$ pre $x \rightarrow a$.

Poznámka 1.4.2. Pod symbolom $x \rightarrow \infty$, kde $x = (x_1, x_2, \dots, x_n)$ budeme rozumieť $x_i \rightarrow \infty, i = 1, 2, \dots, n$.

Definícia 1.4.5. Nech funkcia f je definovaná na množine M , ktorá obsahuje body ľubovoľne vzdialené od bodu $0 = (0, 0, \dots, 0)$. Číslo b sa nazýva limitou funkcie f pre $x \rightarrow \infty$ práve vtedy, ak $\forall \varepsilon > 0 \exists K > 0$ tak, že $\forall x \in M$, pre ktoré $\varrho(x, 0) > K$ platí $|f(x) - b| < \varepsilon$.

Dvojnásobné limity funkcie dvoch premenných

Definícia 1.4.6. Nech funkcia $f(x, y)$ je definovaná na množine $M \subset \mathbb{R}^2$ a nech $[x_0, y_0]$ je hromadným bodom množiny M . Nech pre každé $x \neq x_0$ také, že $[x, y] \in M$ existuje $\lim_{y \rightarrow y_0} f(x, y) = g(x)$ a nech táto funkcia má v bode x_0 limitu, potom $\lim_{x \rightarrow x_0} g(x) = \lim_{x \rightarrow x_0} \left[\lim_{y \rightarrow y_0} f(x, y) \right]$ sa nazýva dvojnásobná limita funkcie f v bode $[x_0, y_0]$ podľa y a x . Analogicky sa definuje dvojnásobná limita funkcie $f(x, y)$ v bode $[x_0, y_0]$ podľa x a y .

Označme: $l = \lim_{\substack{x \rightarrow x_0 \\ y \rightarrow y_0}} f(x, y), l_{12} = \lim_{x \rightarrow x_0} \left[\lim_{y \rightarrow y_0} f(x, y) \right], l_{21} = \lim_{y \rightarrow y_0} \left[\lim_{x \rightarrow x_0} f(x, y) \right]$.

Veta 1.4.2. Nech existuje limita funkcie $f(x, y)$ v bode $[x_0, y_0]$ a nech existuje ľubovoľná z dvojnásobných limit, potom sa tieto limity rovnajú.

Dôsledok 1.4.1. Ak existuje l, l_{12}, l_{21} , potom $l = l_{12} = l_{21}$.

Dôsledok 1.4.2. Ak $l_{12} \neq l_{21}$, potom limita funkcie $f(x, y)$ v danom bode $[x_0, y_0]$ neexistuje.

Poznámka 1.4.3. Pojem dvojnásobnej limity možno definovať aj v prípade, že x_0 alebo y_0 , alebo x_0 i y_0 sú rovné ∞ alebo $-\infty$.

Poznámka 1.4.4. Z existencie dvojnásobných limit funkcie f v danom bode a z ich rovnosti nevyplýva existencia limity v tomto bode. Pozri príklady 21. a), 23. b).

Poznámka 1.4.5. Z existencie limity funkcie f v danom bode nevyplýva existencia dvojnásobných limit funkcie f v tomto bode. Pozri príklady 22., 26.

6. Definujte limitu funkcie $f : M \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^m$ pomocou normy v \mathbb{R}^n resp. \mathbb{R}^m .

7. Definujte nevlastnú limitu funkcie $f : M \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^m$.

V nasledujúcich príkladoch vypočítajte limity:

$$8. \lim_{\substack{x \rightarrow 1 \\ y \rightarrow 2}} (x^2 + y + 2).$$

$$9. \lim_{\substack{x \rightarrow 0 \\ y \rightarrow 0}} \frac{2 - \sqrt{4 - xy}}{xy}.$$

$$10. \lim_{\substack{x \rightarrow 0 \\ y \rightarrow 0}} \frac{x^2 + y^2}{\sqrt{x^2 + y^2 + 1} - 1}.$$

$$11. \lim_{\substack{x \rightarrow 0 \\ y \rightarrow a}} \frac{\sin xy}{x}.$$

$$12. \lim_{\substack{x \rightarrow 0 \\ y \rightarrow 0}} \frac{1 - \cos(x^2 + y^2)}{(x^2 + y^2)x^2y^2}.$$

$$13. \lim_{\substack{x \rightarrow 4 \\ y \rightarrow 0}} \frac{\operatorname{tg} xy}{y}.$$

$$14. \lim_{\substack{x \rightarrow \infty \\ y \rightarrow \infty}} \frac{x + y}{x^2 + y^2}.$$

$$15. \lim_{\substack{x \rightarrow \infty \\ y \rightarrow \infty}} (x^2 + y^2)e^{-(x+y)}.$$

$$16. \lim_{\substack{x \rightarrow \infty \\ y \rightarrow \infty}} \left(\frac{xy}{x^2 + y^2} \right)^{x^2}.$$

$$17. \lim_{\substack{x \rightarrow 0 \\ y \rightarrow 0}} (x^2 + y^2)^{x^2y^2}.$$

$$18. \lim_{\substack{x \rightarrow 0 \\ y \rightarrow 0}} \frac{x^3 + y^3}{x^2 + y^2}.$$

$$19. \text{ a) } \lim_{\substack{x \rightarrow 0 \\ y \rightarrow 2}} (1 + xy)^{\frac{2}{x^2 + xy}}.$$

$$\text{ b) } \lim_{\substack{x \rightarrow 0 \\ y \rightarrow 0}} \frac{e^{-\frac{1}{x^2 + y^2}}}{x^4 + y^4}.$$

20. Zistite, či existuje:

$$\text{ a) } \lim_{\substack{x \rightarrow 0 \\ y \rightarrow 0}} \frac{xy}{x^2 + y^2}.$$

$$\text{ b) } \lim_{\substack{x \rightarrow 0 \\ y \rightarrow 0}} \frac{\sin xy}{\sqrt{x^2 + y^2}}.$$

21. Dokážte, že nasledujúce limity neexistujú:

$$\text{ a) } \lim_{\substack{x \rightarrow 0 \\ y \rightarrow 0}} \frac{x^2 + xy + y^2}{x^2 - xy + y^2}.$$

$$\text{ b) } \lim_{\substack{x \rightarrow 0 \\ y \rightarrow 0}} \frac{\sin |x - y|}{\sqrt{x^2 + y^2}}.$$

$$\text{ c) } \lim_{\substack{x \rightarrow 1 \\ y \rightarrow 0}} \frac{\ln(x + y)}{y}.$$

$$\text{ d) } \lim_{\substack{x \rightarrow 0 \\ y \rightarrow 0}} \frac{x^2y}{x^4 + y^2}.$$

22. Dokážte, že funkcia $f(x, y) = (x + y) \sin \frac{1}{x} \sin \frac{1}{y}$ je nekonečne malá v bode $(0, 0)$.

23. Vypočítajte dvojnásobné limity ($\lim_{x \rightarrow x_0} \lim_{y \rightarrow y_0} f(x, y)$ a $\lim_{y \rightarrow y_0} \lim_{x \rightarrow x_0} f(x, y)$):

$$\text{ a) } f(x, y) = \frac{x - y}{x + y} \text{ v } x_0 = 0, y_0 = 0.$$

$$\text{ b) } f(x, y) = \frac{x^2 + xy + y^2}{x^2 - xy + y^2} \text{ v } x_0 = 0, y_0 = 0.$$

$$\text{ c) } f(x, y) = \frac{\cos x - \cos y}{x^2 + y^2} \text{ v } x_0 = 0, y_0 = 0.$$

$$\text{ d) } f(x, y) = \frac{x^2 + y^2}{x^2 + y^4} \text{ v } x_0 = \infty, y_0 = \infty.$$

24. Ukážte, že pre funkciu $f(x, y) = \frac{x^2y^2}{x^2y^2 + (x-y)^2}$ platí:

$$\lim_{x \rightarrow 0} \lim_{y \rightarrow 0} f(x, y) = \lim_{y \rightarrow 0} \lim_{x \rightarrow 0} f(x, y) = 0,$$

ale $\lim_{\substack{x \rightarrow 0 \\ y \rightarrow 0}} f(x, y)$ neexistuje.

25. Ukážete, že $\lim_{x \rightarrow \infty} \lim_{y \rightarrow \infty} \frac{x^2 + y^2}{1 + (x - y)^4} = \lim_{y \rightarrow \infty} \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^2 + y^2}{1 + (x - y)^4}$, ale $\lim_{\substack{x \rightarrow \infty \\ y \rightarrow \infty}} \frac{x^2 + y^2}{1 + (x - y)^4}$

neexistuje.

26. Zistite, či existujú dvojnásobné limity funkcií $f(x, y) = (x + y) \sin \frac{1}{x} \sin \frac{1}{y}$ v bode $(0, 0)$.

1.5. Spojitosť funkcie n premenných

Definícia 1.5.1. Nech $f : M \rightarrow R^1, M \subset R^n$. Hovoríme, že funkcie f je spojitá v bode $a \in M$, ak pre ľubovoľné okolie $O(f(a))$ bodu $f(a)$ existuje také okolie $O(a)$ bodu a , že $f[O(a) \cap M] \subset O(f(a))$.

Poznámka 1.5.1. Ak v definícii 1.5.1. budeme predpokladať, že a je hromadným bodom množiny M , tak dostaneme nasledujúce tvrdenie.

Veta 1.5.1. Nech $f : M \rightarrow R^1, M \subset R^n$, nech a je hromadným bodom množiny M , $a \in M$ potom f je spojitá funkcia v bode a vtedy a len vtedy, ak $\lim_{x \rightarrow a} f(x)$ existuje a platí $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = f(a)$.

Definícia 1.5.2. Body, v ktorých nie je funkcia f spojitá sa nazývajú body nespojitosti tejto funkcie.

Definícia 1.5.3. Prírastkom funkcie f v bode a nazývame funkciu $\Delta f = f(x) - f(a)$, $x \in M$. Nech $a = (a_1, a_2, \dots, a_n)$ a $x = (x_1, x_2, \dots, x_n)$, ak označíme $\Delta x_i = x_i - a_i$, $i = 1, 2, \dots, n$, tak Δf môžeme napísať v tvare

$$\Delta f = f(a_1 + \Delta x_1, a_2 + \Delta x_2, \dots, a_n + \Delta x_n) - f(a_1, a_2, \dots, a_n).$$

Veta 1.5.2. $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = f(a) \iff \lim_{x \rightarrow a} \Delta f = 0$.

Spojitosť funkcie vzhľadom na jednotlivé premenné

Nech všetky premenné funkcie $f(x_1, x_2, \dots, x_n)$ okrem jednej sú pevné, napr. $x_i = a_i, i = \{1, 2, \dots, k-1, k+1, \dots, n\}$ a x_k je premenná. Premennej x_k prislúcha prírastok Δx_k . Prírastok funkcie f v bode a prislúchajúci prírastku Δx_k označíme takto:

$$\Delta_{x_k} f = f(a_1, a_2, \dots, a_{k-1}, a_k + \Delta x_k, a_{k+1}, \dots, a_n) - f(a_1, a_2, \dots, a_n).$$

Definícia 1.5.4. Funkcia $f(x_1, x_2, \dots, x_n)$ sa nazýva spojitá v hromadnom bode $a = (a_1, a_2, \dots, a_n)$ svojho definičného oboru f vzhľadom k premennej x_k , ak $\lim_{\Delta x_k \rightarrow 0} \Delta_{x_k} f = 0$.

Veta 1.5.3. Ak je funkcia $f(x_1, x_2, \dots, x_n)$ definovaná v nejakom okolí bodu

$a = (a_1, a_2, \dots, a_n)$ a je spojitá v bode a , potom je spojitá vzhľadom ku každej premennej zvlášť.

Poznámka 1.5.2. Vety o spojitosti súčtu, rozdielu, súčinu a podielu dvoch funkcií platia analogicky ako pre funkciu jednej premennej.

Definícia 1.5.5. Nech funkcia $y = f(x_1, x_2, \dots, x_n)$ je definovaná na množine $M \subset R^n$. Nech $x_i = \varphi_i(t_1, t_2, \dots, t_k)$, $i = 1, 2, \dots, n$ je n funkcií k premenným, ktoré sú definované na množine $M_t \subset R^k$. Nech pre tieto funkcie platí, že pre bod $[\varphi_1(T), \varphi_2(T), \dots, \varphi_n(T)] \in M$, ak $T = [t_1, t_2, \dots, t_k] \in M_t$. Potom môžeme na množine M definovať funkciu F k premenným tak, že pre každý bod $T = [t_1, t_2, \dots, t_k] \in M_t$ je $F(T) = f(\varphi_1(T), \varphi_2(T), \dots, \varphi_n(T))$. Táto funkcia sa nazýva zložená funkcia.

Veta 1.5.4. Nech funkcie $x_i = \varphi_i(t_1, t_2, \dots, t_k)$ pre $i = 1, 2, \dots, n$ sú spojité v bode $a = (a_1, a_2, \dots, a_k)$ a funkcia $f(x_1, x_2, \dots, x_n)$ je spojitá v bode $b = (b_1, b_2, \dots, b_n)$, kde $b_i = \varphi_i(a_1, a_2, \dots, a_k)$, $i = 1, 2, \dots, n$. Potom zložená funkcia $f[\varphi_1(t_1, t_2, \dots, t_k), \dots, \varphi_n(t_1, t_2, \dots, t_k)]$ je spojitá v bode a .

Definícia 1.5.6. Funkcia $f(x_1, x_2, \dots, x_n)$ sa nazýva spojitá na množine M , ak je spojitá v každom bode množiny M .

Definícia 1.5.7. Funkcia $f(x_1, x_2, \dots, x_n)$ sa nazýva rovnomerne spojitá na množine M práve vtedy, ak $\forall \varepsilon > 0 \exists \delta = \delta(\varepsilon) > 0$ tak, že $\forall x^{(1)}, x^{(2)} \in M$, ktoré vyhovujú nerovnosti $\varrho(x^{(1)}, x^{(2)}) < \delta$ platí $|f(x^{(1)}) - f(x^{(2)})| < \varepsilon$.

Veta 1.5.5. Funkcia spojitá na uzavretej ohraničenej množine $M \subset R^n$ má tieto vlastnosti:

1. f je ohraničená na množine M .
2. f má na množine M maximum a minimum.
3. f je na množine M rovnomerne spojitá.

Nájdite body nespojitosti funkcií:

27. $f(x, y) = \frac{x-y}{x^3-y^3}$.

28. $f(x, y) = \frac{1}{x^2+y^2}$.

29. $f(x, y) = \ln(4 - x^2 - y^2)$.

30. $f(x, y) = \sin \frac{x}{y}$.

31. $f(x, y) = \frac{\sin x \cdot \sin y}{xy}$.

32. $f(x, y, z) = \frac{1}{x^2+y^2-z^2}$.

33. $f(x, y, z) = \frac{2y}{(x-1)^2+(y-2)^2+(z+1)^2}$.

34. Dokážte, že funkcia $f(x, y) = \begin{cases} \frac{xy}{x^2+y^2}, & x^2 + y^2 \neq 0 \\ 0, & x^2 + y^2 = 0 \end{cases}$ je spojitá v bode $(0, 0)$ vzhľadom na každú premennú zvlášť, ale nie je spojitá vzhľadom k obidvom premenným.

35. Zistite, či je funkcia $f(x, y) = \begin{cases} \frac{\cos(x-y) - \cos(x+y)}{2xy}, & xy \neq 0 \\ 1, & xy = 0 \end{cases}$ v bode $(0, 0)$ a v bode $(1, 0)$ spojitá vzhľadom na každú premennú zvlášť a spojitá v týchto bodoch vzhľadom k obidvom premenným.

36. Pre akú hodnotu c je funkcia

$$f(x, y, z) = \begin{cases} 3x + 4y - 2z + 5, & x \neq 0, y \neq 1, z \neq 2 \\ c, & x = 0, y = 1, z = 2 \end{cases}$$

v bode $(0, 1, 2)$ spojitá ?

37. Dokážte, že ak je na množine M funkcia $f(x, y)$ spojitá vzhľadom na každú premennú zvlášť a monotónna vzhľadom na jednu z premenných, potom je funkcia $f(x, y)$ spojitá na množine M .

38. Dokážte, že ak na množine M je funkcia $f(x, y)$ spojitá vzhľadom na premennú x a spĺňa Lipschitzovu podmienku vzhľadom na y t.j. $|f(x, y_1) - f(x, y_2)| \leq L \cdot |y_1 - y_2|$, pričom $(x, y_1), (x, y_2) \in M$ a L je konštanta, potom je funkcia $f(x, y)$ spojitá na množine M .

Dokážte, že nasledujúce funkcie sú ohraničené na daných množinách a nájdite ich maximum a minimum, ak existujú:

39. $f(x, y) = \frac{x^6 + y^6}{x^2 + y^2}, M = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 : x^2 + y^2 \leq 9\}$.

40. $f(x, y) = xye^{-xy}, M = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 : x \geq 0, y \geq 0\}$.

41. Dokážte, že funkcia $f(x, y) = x + 2y + 3$ je rovnomerne spojitá v celej rovine \mathbb{R}^2 .

42. Ako treba zmeniť definíciu funkcie $f(x, y) = \frac{x^3 + y^3}{x^2 + y^2}$, aby bola rovnomerne spojitá na množine $M = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 : 0 < x^2 + y^2 \leq 1\}$?

43. Zistite, či funkcia $f(x, y) = \arcsin \frac{x}{y}$ je rovnomerne spojitá na svojom obore definície.

Zistite, či nasledujúce funkcie sú rovnomerne spojité na uvedených množinách:

44. $f(x, y) = \sin \frac{\pi}{1-x^2-y^2}, M = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2, x^2 + y^2 < 1\}$.

45. $f(x, y) = x^2 + y^2, M = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2, x^2 + y^2 \leq 1\}$.

46. $f(x, y) = x^3 - y^3, M = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2, 1 \leq x \leq 2, 0 \leq y \leq 1\}$.

47. $f(x, y) = \sqrt{x^2 + y^2}, M = \mathbb{R}^2$.